

JUDECĂTORIA ORHEI

Republica Moldova, MD-3505, or. Rezina, str. Voluntarilor, nr.3
email: jrz@justice.md, Tel. +373 (254) 2 56 22, +373 (254) 2 56 10,
<https://jor.instante.justice.md/>

Nr.1904L din 01.07.2026

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria ORHEI sediul (REZINA) , Vă expediază Încheierea din data de 01 iulie 2026 / Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și procesul verbal al ședinței de judecată din 13 mai 2026, pentru examinarea conform competenței.

Anexă:

Dosarul pe 25 file.

Judecător

Ramona Moșneguțu

Atenție! Prezentul document conține date cu caracter personal. Distribuirea, prelucrarea și utilizarea acestora contrar prevederilor Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal constituie o faptă sancționabilă în conformitate cu normele legale aplicabile.

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
(prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție)

A – Autorul sesizării

Avocat Dorin Podlisnic,

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de judecată.

Pe rolul instanței de judecată se află spre examinare cauza penală nr. 1-41/17, de învinuire a lui Babciuețchi Artur, Babciuețchi Ștefan, Durnea William, Rabei Vasile, Namovolovan Vasile, Durnea Marcel și Todorasco Anton.

În cadrul ședinței de judecată din 13.05.2026, inculpatul Anton Todorasco a înaintat o cerere (datată cu 12.05.2026) prin care renunță la unul din apărătorii săi. Pentru concretizare indicăm că inculpatul Anton Todorasco în prezenta cauză avea 2 apărători: Vladislav Ciobanu-Nițuleac și Dorin Podlisnic. Prin cererea de renunțare la unul din cei 2 apărători, inculpatul Anton Todorasco a renunțat la apărătorul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, solicitînd ca în continuare să fie apărat doar de apărătorul Dorin Podlisnic, însă instanța a considerat neîntemeiată cererea prezentată prin care inculpatul Anton Todorasco prin care renunță la faptul de a fi apărat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav, menținîndu-i ultimului împuternicirile în cauză și continuînd ședința de judecată. În mod arbitrar și ilegal, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav a fost obligat să apere pe inculpatul Todorasco Anton, pe motive care nu îi sînt imputabile inculpatului și nici avocatului acestuia – Dorin Podlisnic. În speță, instanța a examinat subiectiv cererea de renunț a lui Todorasco Anton la serviciile avocatului Ciobanu-Nițuleac Vladislav, considerînd că în mod obligator, inculpatul urma să indice și careva temeiuri, motive.

Mentînerea calității de apărător a lui Ciobanu-Nițuleac Vladislav, contravine flagrant art. 67 CPPP:” 6) Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: 1) persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile;”. Norma prevede 3 situații distincte: sau renunțarea sau rezilierea contractului de asistență juridică sau i-a suspendat împuternicirile.

Considerăm că respingerea cererii de renunțare la unul din apărători, înaintată de inculpatul Todorasco Anton, contravine prevederilor indicate la art. 71 alin. (3) CPP:”Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărîre motivată.”. Prin analogie, art. 70 alin. (6) CPP, prevede:” Admiterea, desemnarea și înlocuirea apărătorului, confirmarea calității și împuternicirilor lui. Bănuitul, învinuitul, inculpatul poate avea cîțiva apărători aleși. Acțiunile procesuale la care este necesară participarea apărătorului nu pot fi

considerate ca fiind îndeplinite cu încălcarea normelor de procedură penală dacă la efectuarea lor nu au participat toți apărătorii părții în cauză.”.

În cazul mai multor apărători aleși, cu referire la renunțarea la unul din apărători aleși nu este clară situația dacă instanța este obligată sau nu să admită renunțul și/sau dacă respingerea cererii de renunțare cu obligarea apărătorului prin menținerea împuțernicirilor nu afectează un drept fundamental, dreptul la apărare.

La moment, cauza penală se examinează de către Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

C – Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității art. 71 din Codul de Procedură Penală și anume renunțarea la apărător, în special alin. (3):”Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată.”.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

8

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Prevederile art. 71 din Codul de Procedură Penală sunt următoarele:

Articolul 71

Renunțarea la apărător

(1) Renunțarea la apărător înseamnă voința bănuțitului, învinuitului, inculpatului de a-și exercita el însuși apărarea, fără a apela la asistența juridică a unui apărător. Cererea de renunțare la apărător se anexează la materialele cauzei.

(2) Renunțarea la apărător poate fi acceptată de către procuror sau instanță numai în cazul în care cererea de renunțare este înaintată de către bănuțit, învinuit, inculpat în mod benevol, din proprie inițiativă și în prezența apărătorului. Nu se admite renunțarea la apărător în cazul în care participarea apărătorului la procesul penal este obligatorie conform art. 69.

(3) Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărîre motivată.

(4) Din momentul admiterii renunțării la apărător se consideră că bănuțitul, învinuitul, inculpatul își exercită apărarea de sine stătător.

(5) Bănuțitul, învinuitul, inculpatul care a renunțat la apărător este în drept, în orice moment al desfășurării procesului penal, să revină asupra renunțării și să invite un apărător ales sau să solicite desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică calificată garantată de stat în conformitate cu Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat. Apărătorul este admis din momentul prezentării documentelor ce confirmă calitatea și împuternicirile sale.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție și a art. 6 §3 lit. c) din CEDO

Critica de neconstituționalitate formulată nu vizează modul de aplicare a normei în cauza concretă, ci **calitatea normei legale ca atare**, sub aspectul clarității, preciziei și previzibilității acesteia.

Autorul prezentei sesizări, consideră că art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3): ”Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărîre motivate.” denotă lipsa clarității și a preciziei normative, aceasta fiind **lipsită de previzibilitate**.

Or, lipsa menționării condițiilor de admitere și neadmitere a renunțului la apărător, în special în cazul existenței mai multor apărători aleși, provoacă o situație de interpretare și aplicare eronată de către instanța de judecată a acestei norme.

1. Încălcarea libertății de alegere și a substanței Dreptului la Apărare (Art. 26 din Constituție): Dreptul la apărare nu poate fi unul teoretic sau iluzoriu, ci efectiv. O componentă intrinsecă a acestui drept o constituie **încrederea absolută** dintre client și avocat. În momentul în care acuzatul declară expres că renunță la serviciile unui apărător, impunerea continuării asistenței juridice de către acea persoană transformă apărarea într-o formalitate sterilă și forțată. Articolul 26 alin. (3) din Constituție stipulează dreptul de a fi *asistat*, nu *obligat* la o asistență juridică nedorită, cu excepția cazurilor de asistență juridică obligatorie strict reglementate, dar și atunci personalitatea apărătorului poate fi substituită la cererea justificată a clientului.

2. Lipsa de claritate, previzibilitate și calitatea normei (Art. 71 CPP raportat la Art. 1 alin. (3) din Constituție): Conform jurisprudenței constante a Curții Constituționale a RM (ex. Hotărârea nr. 28/2015 și Hotărârea nr. 2/2020), o normă juridică trebuie să fie clară, precisă și previzibilă. Articolul 71 din Codul de procedură penală, în redactarea sa actuală sau prin modul în care lasă o marjă totală de apreciere instanței de judecată fără a stabili criterii stricte și excepționale în care o renunțare poate fi respinsă, oferă magistraților o **putere discreționară nemărginită**. Această lipsă de previzibilitate permite instanței de judecată să cenzureze unilateral opțiunea de apărare a inculpatului, transformând un drept de garanție (art. 71 CPP) într-un instrument de coerciție procesuală.

3. Crearea unui vid legislativ și riscul aplicării arbitrare: Omisiunea legislativă de a reglementa expres obligația instanței de a lua act de voința liberă a inculpatului în privința structurii echipei sale de apărători aduce atingere directă echității procesului penal. Justițiabilul este pus în situația de a nu-și putea exercita tactica de apărare, fiind asistat forțat de un avocat în care nu mai are încredere, fapt ce anulează garanțiile prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Articolul 6 § 3 lit. c - dreptul de a se apăra el însuși sau de a fi asistat de un apărător ales de el).

4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat o jurisprudență consistentă în materia libertății de a alege avocatul apărării:

Dvorski v. Croația, Marea Cameră, nr. 25703/11, hotărârea din 20.10.2015, §79:

„Dreptul acuzaților de a alege ei înșiși apărătorul este o componentă importantă a conceptului de proces echitabil. [...] Instanța subliniază că art. 6 §3 lit. c) nu conferă un drept absolut de a fi reprezentat de avocatul preferat, întrucât interesele justiției pot impune uneori limitări. Totuși, orice restricție trebuie să fie justificată de motive relevante și suficiente.”

Această cauză stabilește că orice restricție privind alegerea avocatului trebuie să fie **justificată în mod concret**. Or, instanța din prezenta cauză nu a identificat niciun interes al justiției care să justifice menținerea forțată a apărătorului față de care inculpatul și-a exprimat voința de a renunța.

Correia de Matos v. Portugalia, Marea Cameră, nr. 56402/12, hotărârea din 04.04.2018, §138:

„Articolul 6 §3 lit. c) consacră dreptul acuzatului de a se apăra personal sau prin intermediul unui avocat ales. Relația de încredere dintre acuzat și apărătorul său este un element fundamental al dreptului la apărare eficientă.”

Curtea de la Strasbourg subliniază **relația de încredere** ca element esențial al apărării efective. Obligarea inculpatului de a fi reprezentat de un avocat față de care și-a retras în mod explicit încrederea distruge ab initio această relație fundamentală, transformând asistența juridică dintr-un drept într-o constrângere.

Meftah și alții v. Franța, Marea Cameră, nr. 32911/96, hotărârea din 26.07.2002, §45:

„Dreptul la asistență juridică eficientă implică că avocatul apărării trebuie să poată exercita funcția sa în condiții care să nu compromită calitatea asistenței acordate. O asistență juridică formală sau lipsită de substanță nu satisface exigențele Convenției.”

Menținerea unui raport forțat avocat-client, caracterizat prin lipsa de voință a inculpatului, nu poate garanta o asistență juridică *efectivă*. Relația de asistență juridică lipsită de consimțământul real al inculpatului riscă să fie pur formală, contrară standardelor CEDO.

Croissant v. Germania, nr. 13611/88, hotărârea din 25.09.1992, §29:

10

„Curtea recunoaște că interesele justiției pot necesita, în circumstanțe excepționale, numirea din oficiu a unui avocat chiar împotriva voinței acuzatului. Totuși, aceste circumstanțe excepționale trebuie să fie clar definite și justificate.”

Chiar și jurisprudența care permite, excepțional, numirea unui avocat împotriva voinței acuzatului **impune ca circumstanțele să fie clar definite**. A contrario, în absența unor circumstanțe excepționale explicit reglementate, voința inculpatului privind reprezentarea sa trebuie să fie respectată. Or, art. 71 alin. (3) CPP nu definește nicio circumstanță excepțională care să justifice refuzul renunțării la unul dintre mai mulți apărători aleși.

Kamasinski v. Austria, nr. 9783/82, hotărârea din 19.12.1989, §65:

„Statul are obligația pozitivă de a asigura că dreptul la asistență juridică este practic și efectiv, nu teoretic sau iluzoriu.”

O asistență juridică exercitată prin intermediul unui avocat față de care inculpatul și-a retras consimțământul este, prin natura sa, lipsită de efectivitate reală. Statul nu poate îndeplini obligația pozitivă de a asigura o apărare efectivă forțând inculpatul să accepte o reprezentare juridică nedorită.

Orice restricție a unui drept fundamental – inclusiv dreptul de a renunța la un apărător ales – trebuie să treacă testul proporționalității, care presupune verificarea a trei condiții: (I) legalitatea restricției, (II) scopul legitim urmărit, (III) necesitatea și proporționalitatea restricției.

(I) Legalitatea: Art. 71 alin. (3) CPP, deși există ca text normativ, nu prevede cu claritate suficientă condițiile în care renunțarea la unul din apărătorii aleși poate fi refuzată. Norma nu distinge între renunțarea totală la apărare și renunțarea la unul din mai mulți apărători, generând o aplicare imprevizibilă și arbitrară.

(II) Scopul legitim: Singurul scop legitim al limitării dreptului de a renunța la apărător ar fi protecția inculpatului împotriva lăsării sale fără apărare. În situația de față, inculpatul continuă să fie reprezentat de cel puțin un apărător ales. Scopul protectiv al normei este prin urmare inexistent.

(III) Necesitatea și proporționalitatea: Chiar admitând un alt scop legitim (de exemplu, prevenirea tergiversării procedurii), restricția nu este proporțională: menținerea forțată a unui apărător față de care inculpatul și-a retras consimțământul nu poate contribui la eficiența procedurii, ci dimpotrivă, creează premisele unui

conflict în interiorul echipei de apărare, cu consecințe negative directe asupra calității apărării.

Curtea Europeană a statuat în *Fernandez Martinez v. Spania*, MC, nr. 56030/07, §122, că restricțiile drepturilor garantate de Convenție trebuie să fie nu doar formalmente prevăzute de lege, ci și „suficient de clare și precise”, pentru a permite persoanei să prevadă consecințele comportamentului său.

Principiul statului de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție, implică cerința calității normei juridice. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat standardele calității legii în raport cu art. 7 și art. 8 CEDO, statuând că o normă trebuie să fie accesibilă, clară și previzibilă.

În cauza *Sissanis v. România*, nr. 23468/02, hotărârea din 25.01.2007, §66, Curtea a reținut că „legislația națională trebuie să indice cu claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției acordate autorităților publice”, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului.

În cauza *Rotaru v. România*, MC, nr. 28341/95, hotărârea din 04.05.2000, §55, Curtea a subliniat că „o normă nu poate fi considerată lege în sensul Convenției dacă nu este formulată cu suficientă precizie pentru a permite cetățeanului să își regleze conduita”.

Art. 71 alin. (3) CPP, prin acordarea unei puteri discreționare instanței fără stabilirea criteriilor obiective de exercitare a acesteia, nu satisface standardul previzibilității în situația pluralității de apărători. Inculpatul nu poate anticipa în mod rezonabil că renunțarea sa la unul dintre apărători va fi refuzată și nici în ce condiții un astfel de refuz ar fi justificat.

Principiile de bază ale ONU privind rolul avocaților (adoptate prin rezoluția Congresului ONU pentru prevenirea criminalității, Havana, 1990), la principiul 1, prevăd: „Orice persoană are dreptul de a apela la un avocat la alegerea sa pentru a-i proteja și stabili drepturile și a-l apăra în toate etapele procedurilor penale.” Principiul presupune inerent și dreptul corelativ de a retrage mandatul unui avocat ales.

Raportorul Special ONU privind independența judecătorilor și avocaților a subliniat în rapoartele sale că relația avocat-client este fundamentată pe consimțământul reciproc și pe libertatea de a alege și înlocui avocatul, cu excepția situațiilor în care

K

dreptul la apărare ar fi pus în pericol. Or, existența unui alt apărător ales înlătură orice pericol de acest gen.

Există o contradicție normativă semnificativă între art. 71 alin. (3) CPP și art. 67 alin. (6) pct. 1) CPP. Ultima normă prevede că apărătorul **încetează participarea în cauză** dacă persoana pe care o apără a renunțat la el, fără a condiona această încetare de acceptul instanței sau de indicarea unor motive.

Astfel, art. 67 alin. (6) pct. 1) CPP reglementează un mecanism automat de încetare a calității de apărător la simpla manifestare de voință a inculpatului, în timp ce art. 71 alin. (3) CPP creează un mecanism de control discreționat de instanță. Aceste norme, interpretate coroborat, generează o incertitudine juridică cu privire la drepturile inculpatului cu mai mulți apărători aleși: este instanța obligată să admită renunțarea sau are drept de apreciere nelimitat?

Curtea Constituțională are competența și obligația de a elimina această ambiguitate normativă, clarificând dacă mecanismul prevăzut de art. 71 alin. (3) CPP este compatibil cu dreptul la apărare în situația în care inculpatul beneficiază de mai mulți apărători și solicită renunțarea la unul dintre aceștia.

Curtea urmează să observe că ingerința rezultată din aplicarea normei contestate nu este supusă niciunui test de proporționalitate, întrucât lipsesc criteriile legale care să permită evaluarea necesității și adecvării renunțării la apărător în raport cu gravitatea consecințelor produse.

Prin urmare, norma contestată nu doar că este imprecisă și imprevizibilă, dar creează un mecanism susceptibil de a genera încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului, fiind incompatibilă cu articolele 1 alin. (3), 23 și 26 din Constituția Republicii Moldova.

Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă condițiile și situațiile în care poate fi **și/sau trebuie admisă obligatoriu** o cerere de renunțare la apărător în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică.

Ori, Curtea Europeană a reținut în cauza *Domenichini v. Italy*, Reports 1996-V, p. 1800, §33, că legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică.

De altfel, în viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normei legale contestate, nu s-au respectat mai multe principii și norme de tehnică legislativă din cele ce urmează, fiind imposibil a le respecta și la aplicarea acestora, or norma vizată nu este coerentă, consecventă și echilibrată cu reglementările concurente (art. 67 alin.

13

(5) pct.6), pct.1): Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile;), nu se subordonează consecutivității, stabilității și predictabilității, respectiv, fiind și declarativă, suferă de calitate, claritate și previzibilitate, la construcția ei fiind ignorate principiile vizate, tehnica legislativă, anumite reguli lingvistice și alte imperative, prevăzute de Legea nr. 780/2001 privind actele legislative, inclusiv Legea de abrogare a acesteia, nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În subsidiar, urmează de reținut că formularea normei care solicităm să fie supusă verificării constituționalității nu asigură o protecție efectivă asupra interpretării și aplicării eronate.

Existența unui control judiciar ulterior nu poate compensa lipsa garanțiilor procedurale la momentul renunțării, în condițiile în care efectele dispoziției contestate se produc imediat și pot deveni ireversibile.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) *privind calitatea hotărârilor judecătorești* fundamentează că *hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau de un conținut neclar al legilor* (s.n.; pct. 11). *Legiuitorul trebuie să acționeze în așa fel, încât legislația să fie clară și simplă de folosit și să fie conformă cu CEDO. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil* (pct. 12).

În limitele dezideratului constituțional, prevăzut de art. 1 alin. (3), art. 23 și art. 26 din Constituția Republicii Moldova, considerăm că art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3), care prevede că, **admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată**, nu corespunde criteriilor de calitate a normei de drept: **previzibilitate, precizie și claritate**, iar ca efect, **încalcă dreptul la apărare al inculpatului**, respectiv este incompatibilă cu normele constituționale.

Ori, în calitate de subiect al unei proceduri judiciare, prin care se decide asupra limitării unor drepturi fundamentale ale omului, inculpatul trebuie să beneficieze de toate garanțiile dreptului la apărare.

16

În esență, norma contestată transformă renunțarea la apărător dintr-un act juridic protejat într-un mecanism formal lipsit de garanții, incompatibil cu exigențele constituționale ale statului de drept.

Pentru considerentele expuse, prin prezenta sesizare se solicită Curții Constituționale verificarea constituționalității art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3), care prevede că, **admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată cu art. 1 alin. (3) și art. 23 coroborat cu art. 26 din Constituția Republicii Moldova.**

F. Lista documentelor

Nu sînt.

G. Declarația și semnătura

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Avocat Dorin Podlisnic

Digitally signed by Podlisnic Dorin
Date: 2026.05.27 13:49:53 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHEIERE

01 iulie 2026

or. Rezina

Judecătoria Orhei sediul Rezina

Instanța de judecată, în componență

Președintele ședinței, judecător Ramona Moșneguțu

Grefier Natalia Catarău

Cu participarea

Procurorului Vladimir Erhan

Avocatului părții vătămate Mițilescu Sergiu

Avocaților inculpaților: Dorin Podlisnic, Alexandr Russu, Ciobanu-Nițuleac

Vladislav, Alexandru Macovei, Aurel Gonciar, Igor Gandrabur, Ion Șova, Ruslan

Cacearin, Dumitru Marinescu

Inculpaților Babcinețchi Artur, Babcinețchi Ștefan , Rabii Vasile, Namolovan

Vasile.

Părții vătămate Taban Maria (prin teleconferință)

A examinat în ședință închisă cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.71 al.3) CPP, avocatului Dorin Podlisnic în cauza penală 1-41/2017 privind învinuirea inculpaților Babcinețchi Artur, Babcinețchi Ștefan , Durnea Viliam, Rabii Vasile, Namolovan Vasile , Ursachi Marcel, Todorașco Anton învinuiți de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 al.2) lit.c) și art. 172 al. 2) lit.c) Cod penal

CONSTATĂ:

1. La data de 13 iunie 2017, Procuratura raionului Rezina a expediat la Judecătoria Orhei (sediul Șoldănești) cauza penală cu rechizitoriu 1-87/2017 privindu-l pe Todorașco Anton sub aspectul comiterii infracțiunii prevăzute de art.171 al.2) lit.c), art. 172 al.2) lit.c) Codul penal, conform competenței, pentru examinare în fond.
2. Prin încheierea Judecătoria Orhei sediul Șoldănești din 24.06.2017 s-a conexas la cauza penală nr. 1-41/2017 pe învinuirea lui Babcinețchi Artur, Babcinețchi Ștefan, Ursachi Marcel, Durnea Viliam, Rabii Vasile și Namolovan Vasile învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 al.2) lit.c), 172 al.2) lit.c) Cod penal.
3. În cadrul ședinței de judecată la 27 mai 2026 avocatul Dorin Podlisnic care acordă asistență juridică inculpatului Anton Todorașco , a înaintat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.71 al.3) CPP, anexând și sesizarea adresată Curții Constituționale a RM.
4. În motivarea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, avocatul a indicat, că pe rolul instanței de judecată se află spre examinare cauza penală nr. 1-41/17, de învinuire a lui Babcinețchi Artur, Babcinețchi Ștefan, Durnea William, Rabei Vasile, Namovolovan Vasile, Durnea Marcel și Todorașco Anton.

5. Menționează, că în cadrul ședinței de judecată din 13.05.2026, inculpatul Anton Todorașco a înaintat o cerere (datată cu 12.05.2026) prin care renunță la unul din apărătorii săi. Pentru concretizare indicăm că inculpatul Anton Todorașco în prezenta cauză avea 2 apărători: Vladislav Ciobanu-Nițuleac și Dorin Podlisnic.
6. Prin cererea de renunțare la unul din cei 2 apărători, inculpatul Anton Todorașco a renunțat la apărătorul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, solicitând ca în continuare să fie apărât doar de apărătorul Dorin Podlisnic, însă instanța a considerat neîntemeiată cererea prezentată prin care inculpatul Anton Todorașco prin care renunță la faptul de a fi apărât de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav, menținându-i ultimului împuternicirile în cauză și continuând ședința de judecată. În mod arbitrar și ilegal, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav a fost obligat să apere pe inculpatul Todorașco Anton, pe motive care nu îi sînt imputabile inculpatului și nici avocatului acestuia – Dorin Podlisnic.
7. În speță, instanța a examinat subiectiv cererea de renunțare a lui Todorașco Anton la serviciile avocatului Ciobanu-Nițuleac Vladislav, considerînd că în mod obligator, inculpatul urma să indice și careva temeiuri, motive.
Menținerea calității de apărător a lui Ciobanu-Nițuleac Vladislav, contravine flagrant art. 67 CPPP:” 6) Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: 1) persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile;”. Norma prevede 3 situații distincte: sau renunțarea sau rezilierea contractului de asistență juridică sau i-a suspendat împuternicirile.
8. Consideră că respingerea cererii de renunțare la unul din apărători, înaintată de inculpatul Todorașco Anton, contravine prevederilor indicate la art. 71 alin. (3) CPP:”Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărîre motivată.”
Prin analogie, art. 70 alin. (6) CPP, prevede:” Admiterea, desemnarea și înlocuirea apărătorului, confirmarea calității și împuternicirilor lui. Bănuitul, învinuitul, inculpatul poate avea cîțiva apărători aleși. Acțiunile procesuale la care este necesară participarea apărătorului nu pot fi considerate ca fiind îndeplinite cu încălcarea normelor de procedură penală dacă la efectuarea lor nu au participat toți apărătorii părții în cauză.” În cazul mai multor apărători aleși, cu referire la renunțarea la unul din apărători aleși nu este clară situația dacă instanța este obligată sau nu să admită renunțul și/sau dacă respingerea cererii de renunțare cu obligarea apărătorului prin menținerea împuternicirilor nu afectează un drept fundamental, dreptul la apărare. La moment, cauza penală se examinează de către Judecătoria Orhei, sediul Rezina. Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității art. 71 din Codul de Procedură Penală și anume renunțarea la apărător, în special alin. (3):”Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărîre motivată.”. Critica de neconstituționalitate formulată nu

vizează modul de aplicare a normei în cauza concretă, ci calitatea normei legale ca atare, sub aspectul clarității, preciziei și previzibilității acesteia.

9. Autorul prezentei sesizări, consideră că art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3): "Admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivate." denotă lipsa clarității și preciziei normative, aceasta fiind lipsită de previzibilitate. Or, lipsa menționării condițiilor de admitere și neadmitere a renunțului la apărător, în special în cazul existenței mai multor apărători aleși, provoacă o situație de interpretare și aplicare eronată de către instanța de judecată a acestei norme.
10. Indică că există o contradicție normativă semnificativă între art. 71 alin. (3) CPP și art. 67 alin. (6) pct. 1) CPP. Ultima normă prevede că apărătorul încetează participarea în cauză dacă persoana pe care o apără a renunțat la el, fără a condiona această încetare de acceptul instanței sau de indicarea unor motive. Astfel, art. 67 alin. (6) pct. 1) CPP reglementează un mecanism automat de încetare a calității de apărător la simpla manifestare de voință a inculpatului, în timp ce art. 71 alin. (3) CPP creează un mecanism de control discreționar de instanță. Aceste norme, interpretate coroborat, generează o incertitudine juridică cu privire la drepturile inculpatului cu mai mulți apărători aleși: este instanța obligată să admită renunțarea sau are drept de apreciere nelimitat? Curtea Constituțională are competența și obligația de a elimina această ambiguitate normativă, clarificând dacă mecanismul prevăzut de art. 71 alin. (3) CPP este compatibil cu dreptul la apărare în situația în care inculpatul beneficiază de mai mulți apărători și solicită renunțarea la unul dintre aceștia. Curtea urmează să observe că ingerința rezultată din aplicarea normei contestate nu este supusă niciunui test de proporționalitate, întrucât lipsesc criteriile legale care să permită evaluarea necesității și adecvării renunțării la apărător în raport cu gravitatea consecințelor produse.
11. Prin urmare, norma contestată nu doar că este imprecisă și imprevizibilă, dar creează un mecanism susceptibil de a genera încălcări grave ale drepturilor fundamentale ale omului, fiind incompatibilă cu articolele 1 alin. (3), 23 și 26 din Constituția Republicii Moldova.
Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă condițiile și situațiile în care poate fi și/sau trebuie admisă obligatoriu o cerere de renunțare la apărător în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică. Ori, Curtea Europeană a reținut în cauza *Domenichini v. Italy*, Reports 1996-V, p. 1800, §33, că legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică.
12. De altfel, în viziunea autorului sesizării la elaborarea și adoptarea normei legale contestate, nu s-au respectat mai multe principii și norme de tehnică legislativă din cele ce urmează, fiind imposibil a le respecta și la aplicarea acestora, or norma vizată

nu este coerentă, consecventă și echilibrată cu reglementările concurente (art. 67 alin. (5) pct.6), pct.1): Apărătorul încetează participarea în cauză în această calitate dacă: persoana pe care o apără a renunțat la el sau a reziliat contractul cu el, sau i-a suspendat împuternicirile:), nu se subordonează consecutivității, stabilității și predictabilității, respectiv, fiind și declarativă, suferă de calitate, claritate și previzibilitate, la construcția ei fiind ignorate principiile vizate, tehnica legislativă, anumite reguli lingvistice și alte imperative, prevăzute de Legea nr. 780/2001 privind actele legislative, inclusiv Legea de abrogare a acesteia, nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

13. În subsidiar, urmează de reținut că formularea normei care solicităm să fie supusă verificării constituționalității nu asigură o protecție efectivă asupra interpretării și aplicării eronate.

Existența unui control judiciar ulterior nu poate compensa lipsa garanțiilor procedurale la momentul renunțării, în condițiile în care efectele dispoziției contestate se produc imediat și pot deveni ireversibile.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) privind calitatea hotărârilor judecătorești fundamentează că hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau de un conținut neclar al legilor (s.n.; pct. 11). Legiuitorul trebuie să acționeze în așa fel, încât legislația să fie clară și simplă de folosit și să fie conformă cu CEDO. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil (pct. 12). În limitele dezideratului constituțional, prevăzut de art. 1 alin. (3), art. 23 și art. 26 din Constituția Republicii Moldova, considerăm că art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3), care prevede că, admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată, nu corespunde criteriilor de calitate a normei de drept: previzibilitate, precizie și claritate, iar ca efect, încalcă dreptul la apărare al inculpatului, respectiv este incompatibilă cu normele constituționale. Ori, în calitate de subiect al unei proceduri judiciare, prin care se decide asupra limitării unor drepturi fundamentale ale omului, inculpatul trebuie să beneficieze de toate garanțiile dreptului la apărare. În esență, norma contestată transformă renunțarea la apărător dintr-un act juridic protejat într-un mecanism formal lipsit de garanții, incompatibil cu exigențele constituționale ale statului de drept.

14. Pentru considerentele expuse, prin prezenta sesizare se solicită Curții Constituționale verificarea constituționalității art. 71 din Codul de Procedură Penală, în special alineatul (3), care prevede că, admiterea sau neadmiterea renunțării la

- apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată cu art. 1 alin. (3) și art. 23 coroborat cu art. 26 din Constituția Republicii Moldova.
15. Solicită ridicarea dosarului de la examinare cu remiterea acestuia Curții Constituționale a Republicii Moldova.
 16. Apărătorul inculpatului Todorășco Anton , avocatul Dorin Podlisnic a menționat că susține cererea inculpatului așa cum este formulată.
 17. Procurorul Vladimir Erhan a declarat că cererea inculpatului de ridicare a excepției de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, considerând că nu sunt întrunite condițiile la art.7 al.3) CPP.
 18. Avocatul părții vătămate Sergiu Mițelescu la fel s-a pronunțat pentru respingerea cererii avocatului D. Podlisnic cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.71 al.3) CPP, nefiind întemeiată și explicită, care prevederi din normă le consideră neconstituționale.
 19. Examinând materialele cauzei, în special a sesizării în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, instanța de judecată consideră necesar de a admite sesizarea privind ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dorin Podlisnic în partea ce ține de art. 71 al.3 din Codul de procedură penală, din următoarele considerente.
 20. Astfel, potrivit art. 342 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asigurătorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau , după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.
 21. Succesiv, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul undese află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești. Totodată, instanța de judecată indică că conform art.7 alin.(2) Cod de procedură penală al Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care

- Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.
22. În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) CPP, „Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.”
23. Potrivit art.135 alin.(1) lit. a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”. Aceleași stipulațiuni legale sunt reiterate și în art. 4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din data de 13.12.1994 și în art.4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.
24. La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție: - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui, Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională; - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu; - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza; Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;* (2) *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;* (3) *prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;* (4) *nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*
25. La fel, în cadrul hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 s-a hotărât ca, până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea prezentei hotărâri, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate să se prezinte Curții Constituționale de către judecători/completele de judecată din cadrul Curții Supreme

- de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) din Constituție și astfel cum au fost explicate în prezenta hotărâre, în conformitate cu considerentele menționate în cuprinsul acesteia și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.
26. După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016. Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocate supra îl constituie art.71 al.3) Cod Procedură Penală RM în partea în care dispozițiile lui și anume "admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată". care intră în categoria actelor cuprinse în art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituția RM.
 27. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces penal- avocatul, Dorin Podlisnic care acordă asistență juridică inculpatului Anton Todorășco.
 28. În plus, norma vizată în prezenta solicitare de ridicare a excepției de neconstituționalitate nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate. Totodată, normele procesuală invocată drept neconstituționale de către avocatul, Dorin Podlisnic în interesele inculpatului Anton Todorășco urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze penale.
 29. În acest context, în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.71 al.3) Cod Procedură Penală al RM, "admiterea sau neadmiterea renunțării la apărător se decide de către procuror sau de instanță prin hotărâre motivată".
 30. Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Dorin Podlisnic privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 71 al.3) Cod de procedură penală.
 31. Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă că norma penală și anume art. 71 al.3) Cod Penal vizată în sesizarea depusă de avocatul Dorin Podlisnic constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.
 32. Totodată, s-a constatat că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, or, din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța de judecată reține că nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
 33. Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării

sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, instanța urmează să admită solicitarea avocatului Dorin Podlisnic privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate al textului de la al.3) art. 71 Cod de procedură penală, în raport cu prevederile art.art. 4, 20 , 23, 26, 54 din Constituția Republicii Moldova.

- 34.Potrivit art.7 alin.(3/2) Cod de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.
- 35.Înstanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale încheierea judecătorească, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea avocatului Dorin Podlisnic și copia rechizitoriului, continuând examinarea cauzei penale care este la etapa cercetarea probelor părții apărării.
- 36.Potrivit art.7 alin.(3/2) Cod de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.
- 37.Or, la data de 15 decembrie 2022, Curtea Constituțională a RM a pronunțat Decizia nr.178 de inadmisibilitate a sesizării nr. 176g/2022 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 7 alin. (3²) din Codul de procedură penală, prin care Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă” din articolul 7 alin. (3²) din Codul de procedură penală.
- 38.În conformitate cu art. art. 7, 342, 364 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

DISPUNE:

Admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dorin Podlisnic care acționează în interesele lui Todorașco Anton , privind verificarea constituționalității prevederilor art. 71 al.3) din Codul de procedură penală, prin prisma prevederilor art. art. 4, 20, 23, 26 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, cererea de ridicarea excepției de neconstituționalitate din 27 mai 2026, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de către avocatul Dorin Podlisnic care acționează în interesele lui Todorașco Anton în temeiul art. 135 din Constituția

Republicii Moldova prezenta încheiere, procesul verbal al ședinței de judecată din 13 mai 2026.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Președintele sedinței, judecător

Digitally signed by Moșneguțu Ramona
Date: 2026.07.01 12:19:00 MSK
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ramona Moșneguțu